

NCD-1601100203020101 Seat No. _____

M. Phil. (Sem. II) (CBCS) Examination

April/May – 2017

Sanskrit

(Form of Sanskrit Literature - Rupaka)

(शूद्रकविरचितं मृच्छकटिकम्)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीयेनाभांथी कोर्ध पशु यार श्लोकोनो अनुवाद करो : १४
- 1 Translate any four of the following verses : 14
- (1) सत्यं न मे विभवनाशकृतास्ति चिन्ता
भाग्यक्रमेण हि धनानि भवन्ति यान्ति ।
एतन्नु मां दहति, नष्टधनाश्रयस्य
यत् सौहृदादपि जनाः शिथिलीभवन्ति ॥ 1-13 ॥
- (2) दीनानां कल्पवृक्षः स्वगुणफलनतः सज्जनानां कुटुम्बी
आदर्शः शिक्षितानां सुचरितनिकषः शीलवेलासमुद्रः ।
सत्कर्ता नावमन्ता पुरुषगुणनिधिर्दक्षिणोदारसत्त्वो
ह्येकः श्लाघ्यः स जीवत्यधिकगुणतया चोच्छ्वसन्तीव चान्ये ॥ 1-48 ॥
- (3) मार्जारः क्रमणे, मृगः प्रसरणे, श्येनो ग्रहालुञ्चने
सुप्तासुप्तमनुष्यवीर्यतुलने श्वा, सर्पणे पन्नगः ।
माया रूपशरीरवेषरचने वाग् देशभाषान्तरे
दीपो रात्रिषु, सङ्कटेषु डुडुभो, वाजी स्थले, नौर्जले ॥ 3-20 ॥

- (4) स्त्रीषु न रागः कार्यो रक्तं पुरुषं स्त्रियः परिभवन्ति ।
रक्तैव हि रन्तव्या विरक्तभावा तु हातव्या ॥ 4-13 ॥
- (5) यं समालम्ब्य विश्वासं न्यासोऽस्मासु तया कृतः ।
तस्यैतन्महतो मूल्यं प्रत्ययस्यैव दीयते ॥ 5-7 ॥
- (6) खलचरितं निकृष्टं जातदोषः कथमिह मां परिलोभसे धनेन ।
सुचरितचरितं विशुद्धदेहं न हि कमलं मधुयाः परित्यजन्ति ॥ 8-32 ॥

- २ नीयेनाभांथी कोर्ष पशु यार संदर्भ सङ्घित समञ्जसो : १४
- 2 Explain with reference to context any four of the following : 14
- (1) नवमिव संविधानकं वर्तते ।
- (2) अरे ! विप्रतीपौ पादौ, प्रतिमाशून्यं देवकुलम् ।
- (3) भो वयस्य ! शापितोऽसि गोब्राह्मणकाम्यया, यदि एतत्सुवर्णभाण्डं न गृह्णान्ति ।
- (4) न चन्द्रादातपो भवति ।
- (5) अरे मूर्ख ! अक्षरपदे परिवर्तय ।
- (6) असत्पुरुषसेवैव दृष्टिर्विफलतां गता ।
- ३ वसन्तसेनानुं पात्रालेभन करो. १४
- 3 Sketch the character of वसन्तसेना. 14
- अथवा/OR**
- ३ “भृच्छकटिक ओ चारुदत्तनुं संवर्धित अने परिष्कृत स्वरूप छे.” यर्था करो. १४
- 3 "मृच्छकटिक is an enlarged and polished form of चारुदत्त." - Discuss. 14
- ४ भृच्छकटिकना आधारे शूद्रकनुं नाट्यकार तरीके भूल्यांकन करो. १४
- 4 Evaluate शूद्रक as a dramatist on the basis of मृच्छकटिक. 14

अथवा/OR

- ૪ મુચ્છકટિકમાં પ્રતિબિંબિત થતી સામાજિક સ્થિતિનું આલેખન કરો. ૧૪
- 4 Depict the social condition as reflected in મુચ્છકટિક. 14
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિષે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on any two of the following : 14
- (૧) જુગારીનું દૃશ્ય
(1) The scene of gamblers
- (૨) માટીની ગાડીનો પ્રસંગ
(2) The episode of clay cart
- (૩) મુચ્છકટિકમાં હાસ્યરસ
(3) Humour in મુચ્છકટિક
- (૪) શર્વિલક-મદનિકાપ્રસંગ: ।